

ІГРОВІ ТА ІНТЕРАКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ У СОЦІАЛЬНІЙ РОБОТІ

Викладач: кандидат філософських наук, доцент Широбокова Ольга Олександрівна

Кафедра: соціальної філософії та управління

E-mail: mollyshirobokova@gmail.com

Телефон: (066) 266-51-36

Інші засоби зв'язку: Moodle (форум курсу, приватні повідомлення)

Освітня програма, рівень вищої освіти:	Соціальна робота Магістр						
Статус дисципліни:	Нормативна						
Кредити ECTS	2	Навч. рік:	2020-21	Рік навчання	2	Тижні	12
Кількість годин	36	Кількість змістових модулів¹	2	Лекційні заняття – 22 Практичні заняття – 10 Самостійна робота – 4			
Вид контролю:	Залік						
Посилання на курс в Moodle							
Консультації: особисті – вівторок з 14.15 до 16.00, VI корпус, ауд. 309; дистанційні – ZOOM, за попередньою домовленістю Запис на консультації за попереднім зв'язком в соціальних мережах							

ОПИС КУРСУ

Курс має на меті формування професійної компетентності майбутніх фахівців в галузі соціальної роботи: індивідуального та групового консультування, що ґрунтується на вивченні теоретико-методичних основ ігрової діяльності та інтерактивних форм соціальної роботи.

Інтерактивний формат курсу, що спонукатиме до дебатів, полеміки, аргументованого відстоювання власної точки зору, орієнтований на розвиток критично важливих для фахівця у галузі гуманітарних наук навичок ефективної усної й письмової комунікації.

Рольові ігри-симуляції, створення та проведення власних тренінгів в загальноосвітніх школах з учнями 10-11 класів сприятимуть розвитку адаптивності та емоційного інтелекту слухачів.

Виконання групових практичних завдань та підсумкових групових творчих проєктів спонукає до розвитку навичок командної роботи, організаційних та лідерських якостей.

Використання новітніх програмних засобів під час виконання практичних завдань розвине як загальні, так і професійні цифрові компетенції слухачів.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У разі успішного завершення курсу студент **зможє:**

- проєктувати ігрову діяльність в соціальній роботі, використовувати інтерактивні методи;
- використовуючи ігрові методи і прийоми, які б сприяли розвитку пізнавальних інтересів, формуванню необхідних професійних вмінь і навичок; здійснювати у процесі керівництва грою динамічну мобілізацію всіх її структурних на досягнення позитивного результату; забезпечувати розвивально-виховне ігрове середовище у дошкільному навчальному закладі; будувати процес ігрової діяльності;

¹ 1 змістовий модуль = 15 годин (0,5 кредита ECTS)

- *впевнено користуватися сучасними програмними продуктами (Storyboard, Prezi, WordCloud, MindMeister) для створення презентацій, візуалізації даних.*

ОСНОВНІ НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Презентації лекцій, плани семінарських занять, методичні рекомендації до виконання індивідуальних дослідницьких завдань та групових творчих проектів розміщені на платформі Moodle:

КОНТРОЛЬНІ ЗАХОДИ

Поточні контрольні заходи

Обов'язкові види роботи:

Ігрові вправи (тах 2 бали) – на початку кожного практичного заняття.

Робота у групі над розв'язанням практичного завдання, поставленого викладачем (тах 4 бали) – на кожному практичному занятті.

Письмова контрольна робота (тах 4 бали) – двічі на семестр, наприкінці кожного змістового модулю курсу. Контрольна робота складається з двох питань (тах 4 бали кожне) – теоретичного (дати визначення терміну, розкрити сутність поняття) та практичного.

Додаткові види роботи:

Індивідуальне письмове завдання у вигляді реферату або есе (тах 4 бали) виконується за бажанням студента. Темі рефератів та есе на вибір студента зазначені у планах практичних завдань у розділі «Індивідуальне письмове завдання». Гранична кількість індивідуальних письмових завдань – не більше 1 реферату та 1 есе за семестр. Усі письмові завдання подаються виключно через платформу Moodle.

Написання, організація та проведення в групі власного **тренінгу або майстер-класу в групі** (тах 10 балів).

Підсумкові контрольні заходи:

Усна відповідь на екзамені (тах 20 балів) передбачає розгорнуте висвітлення двох питань: теоретичного (тах 10 балів) й практичного (інтерактивного) (тах 10 балів). Перелік питань див. на сторінці курсу у Moodle:

Захист групового творчого проекту або індивідуального дослідницького завдання (тах 20 балів) здійснюється на заліковому тижні. Публічний захист є обов'язковою вимогою для зарахування результатів за даними видами робіт.

Індивідуальне дослідницьке завдання (ІДЗ) тільки практичне – апробація схваленого на практичних заняттях тренінгу в загальноосвітніх школах м. Запоріжжя (10-11 клас)

Груповий творчий проект (можна обрати замість ІДЗ) – розробка та презентації ігрової технології для використання в роботі з певною категорією населення, що презентується на заліковому тижні.

Формат проекту: презентація, вистава, комікс, міні-фільм тривалістю до 15 хвилин.

Кількість учасників у групі: 2-4 особи.

Контрольний захід		Термін виконання	% від загальної оцінки	
Поточний контроль (max 60%)				
Змістовий модуль (розділ 1)	1	Ігрові вправи	Семінари 1,2	4
		Групова робота на семінарі	Семінари 1,2	8
		Письмова контрольна робота		4
		Індивідуальне письмове завдання		4
		Проведення тренінгу або майстер-класу в групі		10
Змістовий модуль (розділ 2)	2	Ігрові вправи	Семінари 3,4,5	6
		Групова робота на семінарі	Семінари 3,4,5	12
		Письмова контрольна робота	Семінари 4,5	8
		Індивідуальне письмове завдання		4
Підсумковий контроль (max 40%)				
Залік			20	
Захист індивідуального дослідницького завдання або групового проекту			20	
Разом			100%	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

РОЗКЛАД КУРСУ ЗА ТЕМАМИ І КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Тиждень і вид заняття	Тема заняття	Контрольне завдання	Кількість балів
Змістовий модуль 1.			
Лекція 1	Інтерактивні технології в соціальній роботі: за і проти		

Лекція 2	Науково-історичні засади організації ігрової діяльності		
Семинар 1	Порівняльна характеристика сучасних напрямів ігрової терапії	Ігрові вправи Групова робота на семінарі Письмова контрольна робота	10
Лекція 3	Як створити власний тренінг		
Лекція 4	Види ігрових технологій		
Семинар 2	Індивідуальна та групова ігрова терапія	Ігрові вправи Групова робота на семінарі Проведення тренінгу або майстер-класу в групі	16
Лекція 5	Структура ігрової діяльності. Теорія гри		
Лекція 6	Класифікація ігор, що можуть бути використані в соціальній роботі	Індивідуальне письмове завдання	4
Змістовий модуль 2.			
Семинар 3	Ігрова терапія як форма психологічної допомоги	<i>Ігрові вправи</i> <i>Групова робота на семінарі</i>	6
Лекція 7	Ігротерапія як метод психологічної допомоги дітям і підліткам		
Лекція 8	Вимоги до облаштування ігрової кімнати		
Семинар 4	Види і форми ігрової терапії	<i>Ігрові вправи</i> <i>Групова робота на семінарі</i> <i>Письмова контрольна робота</i>	10
Лекція 9	Гене́за методу ігрової терапії		
Лекція 10	Ігротерапевтичний процес		
Семинар 5	Ігротерапевтичний процес: аналіз ситуацій взаємодії	<i>Ігрові вправи</i> <i>Групова робота на семінарі</i> <i>Письмова контрольна робота</i>	10
Лекція 11	Вимоги до соціального працівника-ігротерапевта	<i>Індивідуальне письмове завдання</i>	4

ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА

- Браун-Галковська Марія. *Домашня психологія: Подружжя, діти, родина / Зореслава Городенчук (пер.з польськ.). — 2-ге вид., випр., доп. — Л. : Свічадо, 2005. - 224с.*
2. Джиннот Х.Дж. *Групповая психотерапия с детьми. Теория и практика игровой терапии / Хейм Дж. Джиннотт / Пер. с англ. И. Романова. – М.: Апрель Пресс, 2005. – 272 с.*
3. Зинкевич-ЕвстигнееваТ. Д., ГрабенкоТ. М. *Игры в сказкотерапии. - СПб., Речь, 2006. - 208 с.*
4. Каліна Н. Ф. *Психотерапія. – К.: Академвидав, 2010. – 280 с.*
5. Кэдьусон Х., Шефер Ч. *Практикум по игровой психотерапии. – С.Пб.: Питер, 2000 – 409 с.*

6. Литвиненко С.А. *Основи ігрової терапії.* – Одеса: СВД Черкасов, 2007 – 180 с.
7. Мустакас К. *Игровая терапия.* – СПб.: Речь, 2000. – 281 с.
8. Павелків Р. В., Цигипало О. П. *Дитяча психологія.* – К.: Академвидав, 2011. - 376с.
9. *Практикум по психологическим играм с детьми и подростками / Под ред..М.Р.Битяновой.* – СПб: Питер, 2008. – 304 с.
10. Спиваковская А. *Психотерапия: игра, детство, семья.* – Т.1. - М.: Апрель-Пресс., 1999. – 301 с.
11. Черкесова І. Г. *АРТ-терапія засобами кольору: Метод. рек. до вивч. курсу "арт-терапія" для студ. вищ. навч. закл. спец. 7.040100 "психологія" / Миколаївський держ. ун-т ім. В.О.Сухомлинського.* — Миколаїв : ІЛЮН, 2005.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

1. Айхингер А., Холл В. *Детская психодрама в индивидуальной и семейной терапии, в детском саду и школе.* – М.:Генезис, 2005. – 333 с.
2. Айхингер А., Холл В. *Психодрама в детской групповой терапии.* – М.:Генезис, 2003. – 256 с.
3. Берн Э. *Игры, в которые играют люди. Психология человеческих взаимоотношений; Люди, которые играют в игры. Психология человеческой судьбы: Пер. с англ.* – СПб., 1992. – 400 с.
4. Бубер М. *Я и Ты.* – М., 1993. – 174 с.
5. Большаков В.Ю. *Психотренинг. Социодинамика. Упражнения. Игры.* – СПб. – 1996. – 379 с.
6. Грабенко Т. М., Зинкевич-Евстигнеева Т. Д. *Коррекционные, развивающие адаптирующие игры.*— СПб.: «ДЕТСТВО-ПРЕСС», 2004.-64 с
7. *Детская и подростковая психотерапия/ Д.Лейн, Є.Миллер.* С.Пб.:Питер, 2001. – С.158.
8. Джеймс М., Донгвард Д. *Рожденные выигрывать. Трансакционный анализ с гештальтупражнениями.* – М., 1993.
9. Заморен С. И. *Игровая терапия. Совсем не детские проблемы* - СПб.: Речь, 2002.-135 с.
10. Зинкевич-Евстигнеева Т.Д., Грабенко Т.М. *Практикум по креативной терапии.* – С.Пб.:Речь, 2001. – 388 с.
11. *Игровая семейная психотерапия. Под ред. Ч. Шеффера.* — С-Пб., Питер, 2001.
12. Карабанова О. А. *Игра в коррекции психического развития ребенка.* — М., 1997.
13. Костина Л. *Игровая терапия с тревожными детьми.* 2003.-160 с.
14. Лэндерт Г.Л. *Игровая терапия: искусство отношений.* – М.: Международная педагогическая академия, 1998. – 368 с.
15. Лейтс Г. *Психодрамма: теория и практика. Классическая психодрамма Я.Л. Морено.* – М., 1994. – 352 с.
16. Фопель к. *Как научить детей сотрудничать?* – М.:Генезис, 1998. (4 части).
17. Козлов Н. *Лучшие психологические игры и упражнения.* – Екатеринбург: АРД, 1997. – 136 с.
18. Осипова *Общая психокоррекция.* - М.: Творческий центр, 2002. – 508.
19. О'Коннор К. *Теория и практика игровой психотерапии.* — С-Пб., 2002.
20. Оклендер В. *Окна в мир ребенка.* – М.: Класс, 2007. – 336 с.
21. Эксклайн В. *Игровая терапия / Пер.с англ. Ю.Овчинниковой.* - М.: Апрель-Пресс, 2001. – 480 с.
22. Хухлаева О.В. *Практические материалы для работы с детьми 3-9 лет. Психологические игры, упражнения, сказки.* — М.: Генезис, 2005. - 176 с.
23. Хухлаева О. В., Хухлаев О. Е., Первушина И. М. *Маленькие игры в большое счастье. Как сохранить психическое здоровье дошкольника.* — М.: Апрель Пресс, Изд-во ЭКСМО — Пресс, 2001. — 224 с.

Програмні продукти:

Storyboard: <https://www.storyboardthat.com/>

WordCloud: <https://www.wordclouds.com/>

MindMeister: <https://www.mindmeister.com>

Prezi: <https://prezi.com/>

РЕГУЛЯЦІЯ І ПОЛІТИКИ КУРСУ²

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування практичних занять. Студенти, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, мусять впродовж тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущені завдання мають бути відпрацьовані на найближчій консультації впродовж тижня після пропуску. Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання шляхом виконання індивідуального письмового завдання.

Студенти, які станом на початок екзаменаційної сесії мають понад 70% невідпрацьованих пропущених занять, до відпрацювання не допускаються.

Політика академічної доброчесності

Усі письмові роботи, що виконуються слухачами під час проходження курсу, перевіряються на наявність плагіату за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення UniCheck. Відповідно до чинних правових норм, плагіатом вважатиметься: копіювання чужої наукової роботи чи декількох робіт та оприлюднення результату під своїм іменем; створення суміші власного та запозиченого тексту без належного цитування джерел; рерайт (перефразування чужої праці без згадування оригінального автора). Будь-яка ідея, думка чи речення, ілюстрація чи фото, яке ви запозичуєте, має супроводжуватися посиланням на першоджерело.

Виконавці індивідуальних дослідницьких завдань обов'язково додають до текстів своїх робіт власноруч підписану Декларацію академічної доброчесності (див. посилання у Додатку до силабусу). Роботи, у яких виявлено ознаки плагіату, до розгляду не приймаються і відхиляються без права перескладання. Якщо ви не впевнені, чи підпадають зроблені вами запозичення під визначення плагіату, будь ласка, проконсультуйтеся з викладачем.

Висока академічна культура та європейські стандарти якості освіти, яких дотримуються у ЗНУ, вимагають від дослідників відповідального ставлення до вибору джерел. Посилання на такі ресурси, як Wikipedia, бази даних рефератів та письмових робіт (Studopedia.org та подібні) є неприпустимим. Рекомендовані бази даних для пошуку джерел:

Електронні ресурси Національної бібліотеки ім. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua>

Цифрова повнотекстова база даних англomовної наукової періодики JSTOR: <https://www.jstor.org/>

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). Будь ласка, не забувайте активувати режим «без звуку» до початку заняття.

² Тут зазначається все, що важливо для курсу: наприклад, умови допуску до лабораторій, реактивів і т.д. Викладач сам вирішує, що треба знати студенту для успішного проходження курсу!

Під час виконання заходів контролю використання гаджетів заборонено. У разі порушення цієї заборони роботу буде анульовано без права перескладання.

Комунікація

Базовою платформою для комунікації викладача зі студентами є Moodle.

Для персональних запитів використовується сервіс приватних повідомлень. Відповіді на запити студентів подаються викладачем впродовж трьох робочих днів. Для оперативного отримання повідомлень про оцінки та нову інформацію, розміщену на сторінці курсу у Moodle, будь ласка, переконайтеся, що адреса електронної пошти, зазначена у вашому профайлі на Moodle, є актуальною, та регулярно перевіряйте папку «Спам».

Якщо за технічних причин доступ до Moodle є неможливим, або ваше питання потребує термінового розгляду, направте електронного листа з позначкою «Важливо» на адресу mollyshirobokova@gmail.com

У листі обов'язково вкажіть ваше прізвище та ім'я, курс та шифр академічної групи.

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ – 2020-2021

ГРАФІК НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ 2020-2021 н. р. (зіпосилання на сторінку сайту)

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених **Кодексом академічної доброчесності ЗНУ**: <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до *Положення про організацію та методу проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається *Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються *Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється *Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті*: <https://tinyurl.com/y8gbt4xs>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються *Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/ycyfw9y>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: *Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; *Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ. Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції (Воронков В. В., 1 корп., 29 каб., тел. +38 (061) 289-14-18).

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога (061)228-15-84 (щоденно з 9 до 21).

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь-ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ. Наукова бібліотека: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок – п'ятниця з 08.00 до 17.00; субота з 09.00 до 15.00.

ЕЛЕКТРОННЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE): [HTTPS://MOODLE.ZNU.EDU.UA](https://moodle.znu.edu.ua)

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресами:

- для студентів ЗНУ - moodle.znu@gmail.com, Савченко Тетяна Володимирівна
- для студентів Інженерного інституту ЗНУ - alexvask54@gmail.com, Василенко Олексій Володимирович

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

Центр інтенсивного вивчення іноземних мов: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

Центр німецької мови, партнер Гете-інституту: <https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocnu/nim>

Школа Конфуція (вивчення китайської мови): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>.